

«پژوهشگر گرامی»

صفحاتی را که مشاهده می فرمایید، گزیده‌ای محدود از یک سند پژوهشی طولانی است که شامل:

- صفحه روی جلد
- چکیده فارسی و انگلیسی
- صفحه اول مقدمه
- منابع
- فهرست مطالب
- پیشنهادات

جهت مطالعه دقیق جزئیات بیش تر سند به صورت چاپی به بخش پایان نامه‌ها در کتابخانه مرکزی و نیز برای مشاهده شکل دیجیتالی آن وارد پیوند ذیل شوید:

http://172.16.33.12/faces/search/digitalresources/digitalBriefView.jspx?_afPfm=mzlnj3xmi

در صورت به وجود آمدن هر گونه مشکل و پرسش در زمینه دسترسی، تهیه و استفاده از منابع الکترونیکی و دیجیتالی به مرکز اطلاع رسانی و بخش منابع دیجیتال کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه مراجعه و یا تماس بگیرید!

شماره تماس: ۰۸۷-۳۳۶۲۴۰۰۶

دانشگاه کردستان
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه الهیات و فقه شافعی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته فقه شافعی گرایش فقه شافعی

عنوان:

بررسی احکام حیض و استحاضه در مذاهب اربعه

پژوهشگر:

نشیمیل اطلسی

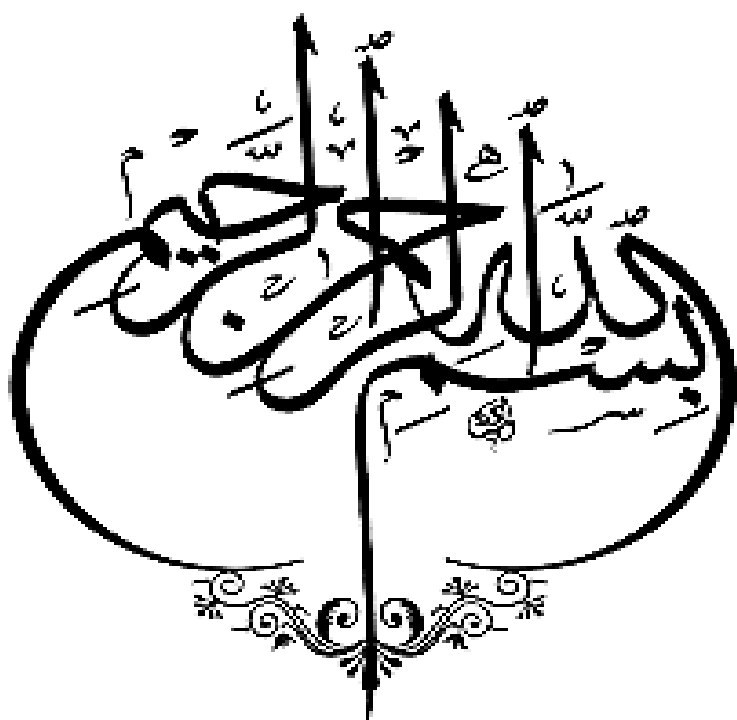
استاد راهنما:

دکتر سهیلا رستمی

استاد مشاور:

دکتر سیده ریحانه یوسفی

شهریور ۱۳۹۸

دانشگاه کردستان

دانشگاه کردستان
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه الهیات و فقه شافعی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته فقه شافعی گرایش فقه شافعی

عنوان:

بررسی احکام حیض و استحاضه در مذاهب اربعه

پژوهشگر:

نشمیل اطلسی

استاد راهنما:

دکتر سهیلا رستمی

استاد مشاور:

دکتر سیده ریحانه یوسفی

شهریور ۱۳۹۸

دانشگاه کردستان
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه الهیات و فقه شافعی

پایان نامه‌ی ارائه شده به عنوان بخشی از فعالیت‌های تحصیلی لازم جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته فقه شافعی گرایش فقه شافعی

عنوان:

بررسی احکام حیض و استحاضه در مذاهب اربعه

پژوهشگر:

نشیمیل اطلسی

در تاریخ ۱۳۹۸/۰۶/۲۰ توسط کمیته تخصصی و هیأت داوران زیر مورد بررسی قرار گرفت و با درجه عالی به تصویب رسید.

امضاء	مرتبۀ علمی	نام و نام خانوادگی	هیئت داوران
	استادیار	دکتر سهیلا رستمی	۱- استاد راهنما
	استادیار	دکتر سیده ریحانه یوسفی	۲- استاد مشاور
	دانشیار	دکتر وریا حفیدی	۳- استاد داور داخل گروه
	استادیار	دکتر سالم افسری	۴- استاد داور خارج گروه

مهر و امضا معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده

دکتر جمال محمدی

مهر و امضا مدیر گروه

دکتر سهیلا رستمی

چکیده

حیض عبارت است از خونی که پس از بلوغ، به‌طور طبیعی و در حالت صحت و سلامتی از منتهای رحم مؤنث آدمی در اوقات معلوم خارج می‌شود، به این صورت که دستگاه تناسلی زن (رحم) در این دوران دچار تغییرات تخریبی بافتی و ریزش دیواره رحم شده و همراه سلول‌های تخریب شده، مقداری خون (۵ - ۸۰ میلی‌لیتر در هر دوره) در اثر پاره شدن عروق شریانی دیواره رحم، به تدریج در طول مدت زمان قاعدگی از دستگاه تناسلی خارج می‌گردد. استحاضه نیز در اصطلاح فقها به معنای استمرار و تداوم خونریزی حیض و خونی است که در غیر زمان حیض و نفاس از رگی به نام عاذل که در ابتدای رحم است، خارج می‌گردد. به خانمی که خونریزی مستمر دارد مستحاضه گفته می‌شود.

حیض و استحاضه از اساسی‌ترین موضوعاتی است که بانوان پس از بلوغ با آن درگیر می‌شوند و از جمله مواردی است که تحقیق در مورد آن، سبب تأمین سلامت زنان و مهم‌تر از آن تأمین سلامت جامعه است؛ چراکه تأمین سلامت زنان از جمله اهداف توسعه اجتماعی اقتصادی جامعه به‌شمار می‌آید.

خون حیض غالباً خونی سیاه، سرخ، گرم و غلیظ است که همراه با سوزش و فشار می‌باشد. خون استحاضه رقیق و شفاف و خنک است و از رگی به نام عاذل خارج می‌شود.

فقه‌های مذاهب اربعه در تقسیم‌بندی زنان حائض اختلاف نظر دارند. احناف آنان را به سه دسته مبتدئه، معتاده و محیره، و شافعیه به مبتدئه، معتاده و مستحاضه غیر ممیزه، و حنابله به مبتدئه، معتاده و ناسیه و مالکیه به مبتدئه و معتاده تقسیم‌بندی می‌نمایند. استحاضه نیز به دو دسته مبتدئه در حیض و مبتدئه در نفاس تقسیم‌بندی می‌شود که هر یک بر اساس مذاهب اربعه اهل سنت دارای اقسام خاصی است.

یکی از مهم‌ترین انواع مستحاضه، مستحاضه متحیره است که دارای سه نوع است: ناسیه قدر و وقت هر دو، ناسیه قدر دون الوقت، ناسیه وقت دون القدر و هر یک دارای احکام خاص خود است.

در فقه اسلامی حیض دارای احکام خاصی است از جمله: عدم صحت نماز و روزه، طء و رابطه زناشویی، طواف، اعتکاف، لبث در مسجد، قرائت قرآن، مس مصحف، طهارت، طلاق و غیره. احکام فقهی مذکور نیز در استحاضه جاری است با این تفاوت که در حیض برای انجام عبادت نیاز به غسل هست اما در استحاضه به غسل نیاز نیست مگر در مواردی که در مستحاضه متحیره ذکر شده است.

کلیدواژه: حیض، استحاضه، مبتدئه، معتاده، متحیره، مذاهب اربعه، اهل سنت

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	الف) مقدمه.....
۱	ب) بیان مسأله.....
۲	ج) پرسش‌های تحقیق.....
۲	د) اهداف جزئی.....
۲	ه) مبانی نظری و پیشینه.....
۳	و) اهمیت و ضرورت انجام تحقیق.....
۳	ز) روش تحقیق.....
۴	ح) ساختار تحقیق.....
۵	فصل اول کلیات و مفاهیم.....
۶	۱-۱- مفهوم‌شناسی واژه حیض.....
۶	۱-۱-۱- حیض در لغت.....
۶	۱-۱-۲- مشتقات واژه حیض.....
۷	۱-۱-۳- حیض در اصطلاح.....
۷	الف- علم پزشکی.....
۸	۱-۱-۴- اسامی حیض.....
۹	۱-۱-۵- واژگان همسو و مرتبط با حیض.....
۹	الف- قرء.....
۱۰	۱-۲- قرء در اصطلاح فقها.....
۱۰	۱-۳- قاعده و قاعدگی.....
۱۰	۱-۳-۱- قاعده در لغت.....
۱۱	۱-۳-۲- قاعدگی در اصطلاح.....
۱۱	۱-۴- نفاس.....
۱۱	۱-۴-۱- نفاس در لغت.....
۱۱	۱-۴-۲- نفاس در اصطلاح.....
۱۲	۱-۴-۳- تفاوت‌های حیض و نفاس.....
۱۲	۱-۵- یائسگی.....
۱۲	۱-۵-۱- یائسگی در لغت.....
۱۲	۱-۵-۲- یائسگی در اصطلاح فقها.....
۱۳	۱-۶- تفاوت حیض و یائسگی.....

۱۳	۷-۱- عوامل موثر در عادات ماهیانه.....
۱۸	۸-۱- طهر.....
۱۸	۱-۸-۱- طهر در لغت.....
۱۸	۲-۸-۱- طهر در اصطلاح فقها.....
۱۸	۳-۸-۱- حداقل، حداکثر و حد وسط طهر.....
۱۸	۴-۸-۱- حداکثر طهر.....
۱۹	۵-۸-۱- حداقل طهر.....
۲۱	۶-۸-۱- حد وسط زمان طهر.....
۲۲	۷-۸-۱- علائم طهر یا راه شناخت پایان حیض.....
۲۳	۹-۱- بکارت.....
۲۳	۱-۹-۱- بکارت در لغت.....
۲۳	۲-۹-۱- بکارت در اصطلاح فقهی.....
۲۴	۳-۹-۱- پرده بکارت.....
۲۴	۴-۹-۱- اهمیت پرده بکارت.....
۲۵	۱۰-۱- بلوغ.....
۲۵	۱-۱۰-۱- بلوغ در لغت.....
۲۵	۲-۱۰-۱- بلوغ در اصطلاح.....
۲۵	۳-۱۰-۱- علائم بلوغ.....
۲۶	۴-۱۰-۱- بلوغ به وسیله سن {رسیدن به سن مشخص}.....
۲۷	۵-۱۰-۱- کمترین سن بلوغ از دیدگاه فقها.....
۲۸	۱۱-۱- انتقال عادت حیض.....
۲۸	۱-۱۱-۱- انتقال در لغت و اصطلاح.....
۲۹	۲-۱۱-۱- انتقال عادت حیض از دیدگاه فقها.....
۳۲	۱۲-۱- استظهار.....
۳۲	۱-۱۲-۱- استظهار در لغت و اصطلاح.....
۳۲	۲-۱۲-۱- حکم ایام استظهار.....
۳۳	۱۳-۱- تلفیق در عادت حیض.....
۳۳	۱-۱۳-۱- تلفیق در لغت.....
۳۳	۲-۱۳-۱- تلفیق در اصطلاح.....
۳۹	۱۴-۱- اقسام زنان حائض.....
۴۱	۱۵-۱- احکام مبتدئه در حیض.....

- ۱۶-۱- حالات مبتدئه ۴۳
- ۱-۱۶-۱- استمرار خون و عبور آن (بیشتر شدن آن) از حداکثر مدت حیض ۴۴
- ۱۶-۲- احکام معتاده ۴۵
- ۱۷-۱- سن حیض ۵۲
- ۱-۱۷-۱- اقل سن حیض ۵۲
- ۱۷-۲- اکثر سن حیض ۵۶
- ۱۸-۱- حداقل، حداکثر و حد وسط زمان حیض ۵۶
- ۱-۱۸-۱- حداقل زمان حیض ۵۶
- ۲-۱۸-۱- حداکثر زمان حیض ۶۰
- ۳-۱۸-۱- زمان متوسط حیض ۶۱
- ۱۹-۱- رنگ و صفات خون حیض (کیفیت خون حیض) ۶۲
- ۱-۱۹-۱- احکام صفره و کدره ۶۳
- الف) مبتدئه ۶۵
- ب) معتاده ۶۵
- ج) افزایش خون حیض از ۱۵ روز ۶۵
- ۲۰-۱- ثبوت یا تحقق عادت حیض ۷۱
- ۱-۲۰-۱- ثبوت در لغت و اصطلاح ۷۱
- ۲-۲۰-۱- دیدگاه فقهای مذاهب اربعه درباره کیفیت تحقق و استقرار عادت در حیض ۷۲
- ۳-۲۰-۱- حکم مبتدئه برای ثبوت عادت از دیدگاه حنابله ۷۳
- ۴-۲۰-۱- انواع عادت حیض محقق در مبتدئه ۷۵
- ۲۱-۱- حکم تکلیفی آموزش و فراگیری احکام حیض ۷۹
- ۲۲-۱- فلسفه حیض و حکمت آن ۷۹
- ۲۳-۱- آیا حیض حَدَث است یا خَبَث؟ ۸۰
- ۱-۲۳-۱- خَبَث ۸۰
- الف- خَبَث در لغت ۸۰
- ب- خَبَث در اصطلاح ۸۰
- ۲-۲۳-۱- حَدَث ۸۱
- الف- حَدَث در لغت ۸۱
- ب- حَدَث در اصطلاح ۸۱
- ۲۴-۱- اجتماع حیض و حمل ۸۱
- ۱-۲۴-۱- زنان حامل (باردار) ۸۲

- ۱-۲۴-۲- احکام زنان حامل حائض ۸۳
- ۱-۲۵-۲- بررسی جایگاه اجتماعی زنان و باورهای مربوط به حیض ۸۶
- ۱-۲۵-۱- جایگاه زن حائض در میان امت های پیش از اسلام ۸۶
- ۱-۲۵-۲- جایگاه زن حائض در اندیشه زرتشتی ۸۸
- ۱-۲۵-۳- تلاش اسلام برای تغییر نگاهها در مورد زن حائض ۸۹
- ۱-۲۶-۲- نشانگان پیش از عادت ماهانه (PMS) ۹۱
- ۱-۲۶-۱- تاریخچه (PMS) ۹۱
- ۱-۲۶-۲- محدود سنی (PMS) ۹۲
- ۱-۲۶-۳- درمان (PMS) ۹۲
- ۱-۲۷-۲- مفهوم‌شناسی استحاضه یا استمرار خون ۹۲
- ۱-۲۷-۱- استحاضه در لغت ۹۲
- ۱-۲۷-۲- استحاضه در اصطلاح ۹۳
- ۱-۲۷-۳- تفاوت‌های حیض و استحاضه ۹۳
- ۱-۲۷-۴- انواع استحاضه از دیدگاه فقهای مذاهب اربعه ۹۴
- ۱-۲۷-۵- انواع استحاضه در مبتدئه ۹۴
- ۱-۲۷-۶- استحاضه مبتدئه در حیض ۹۴
- ۱-۲۷-۷- فساد طهر به دلیل نقصان آن از ۱۵ روز ۹۵
- ۱-۲۷-۸- استمرار خون یا استحاضه در مبتدئه ۱۰۱
- ۱-۲۸-۱- انواع استحاضه در معتاده ۱۰۳
- ۱-۲۸-۱- استحاضه معتاده در حیض: ۱۰۴
- ۱-۲۸-۲- استحاضه معتاده در نفاس ۱۰۴
- ۱-۲۸-۳- استحاضه خانمی که عادت معروف و شناخته شده‌ای ندارد، استحاضه من ۱۰۵
- ۱-۲۸-۴- استحاضه معتاده در حیض ۱۰۶
- ۱-۲۸-۵- استحاضه معتاده در حیض ۱۰۸
- ۱-۲۸-۶- استحاضه معتاده ممیزه ۱۱۰
- ۱-۲۹-۲- مفهوم‌شناسی متحیره ۱۱۳
- ۱-۲۹-۱- متحیره در لغت ۱۱۳
- ۱-۲۹-۲- متحیره در اصطلاح ۱۱۴
- ۱-۲۹-۳- انواع متحیره ۱۱۴
- الف- انواع متحیره در حیض ۱۱۴

- ۱-۲۹-۴- انواع مستحاضه متحیره در حیض..... ۱۱۶
- فصل دوم احکام و آثار فقهی مترتب بر حیض..... ۱۲۵
- ۲-۱- احکام و آثار فقهی مترتب بر حیض..... ۱۲۶
- ۲-۲- غسل حائض..... ۱۲۷
- ۲-۲-۱- کیفیت غسل حیض..... ۱۲۸
- ۲-۲-۲- حداقل غسل..... ۱۲۸
- ۲-۲-۳- غسل کامل..... ۱۲۸
- ۲-۲-۴- طهارت و پاک بودن جسم و بدن حائض..... ۱۳۰
- ۲-۳- نماز حائض..... ۱۳۱
- ۲-۳-۱- قضای نماز..... ۱۳۱
- ۲-۳-۲- اراده قضای نمازهای زمان حیض..... ۱۳۲
- ۲-۳-۳- نماز طواف..... ۱۳۳
- ۲-۳-۴- رسیدن به وقت نماز و نرسیدن به آن..... ۱۳۴
- ۲-۳-۵- حائضی که اول وقت نماز را درک می کند..... ۱۳۴
- ۲-۳-۶- حائضی که آخر وقت نماز را درک می نماید یعنی به آخر وقت نماز می رسد..... ۱۳۶
- ۲-۴- روزه و حائض..... ۱۳۹
- ۲-۴-۱- قضای روزه و حائض..... ۱۴۰
- ۲-۴-۲- اجتماع حیض و کفاره..... ۱۴۰
- ۲-۴-۳- ادراک الصوم (کیفیت رسیدن حیض به وقت و زمان روزه)..... ۱۴۱
- ۲-۴-۴- قطع شدن خون حیض بعد از طلوع فجر..... ۱۴۱
- ۲-۴-۵- قطع شدن خون حیض بعد از طلوع فجر و کیفیت امساک..... ۱۴۱
- ۲-۴-۶- قطع شدن خون حیض قبل از طلوع فجر..... ۱۴۲
- ۲-۵- حج و حائض..... ۱۴۲
- ۲-۵-۱- غسل حج و حائض..... ۱۴۲
- ۲-۵-۲- طواف و حائض..... ۱۴۳
- ۲-۵-۳- حائض و طواف قدوم..... ۱۴۴
- ۲-۵-۴- حائض و طواف افاضه..... ۱۴۴
- ۲-۵-۵- حائض و طواف وداع..... ۱۴۴
- ۲-۶- قرآن و حائض..... ۱۴۵
- ۲-۶-۱- مرور قرآن در دل و نگاه کردن به آن و استماع قرآن..... ۱۴۵
- ۲-۶-۲- قرائت قرآن به نیت ذکر و دعا..... ۱۴۶

- ۱۴۶-۳-۶-۲ خواندن قرآن با زبان و تلفظ کردن کلمات آن، با صدای بلند یا آرام.....
- ۱۵۰-۴-۶-۲ قرائت قرآن و زنان معلم حائض.....
- ۱۵۱-۵-۶-۲ مس مصحف.....
- ۱۵۱-۶-۶-۲ حمل مصحف و پشت و رو کردن اوراق آن و نوشتن آن {تورق صفحات آن}.....
- ۱۵۱-۷-۲-۷- مسجد و حائض.....
- ۱۵۲-۱-۷-۲ ورود و لبث(ماندن) در مسجد.....
- ۱۵۳-۲-۷-۲ عبور از مسجد.....
- ۱۵۴-۸-۲-۸- استمتاع و رابطه زناشویی با حائض.....
- ۱۵۴-۱-۸-۲ رابطه زناشویی با حائض در فرج {مابین سره و رکه}.....
- ۱۵۴-۲-۸-۲ استمتاع ما بین سره و رکه.....
- ۱۵۷-۹-۲-۹- کفاره و طه با حائض و حکم آن.....
- ۱۵۹-۱-۹-۲ و طه با حائض بعد از انقطاع خون و قبل از غسل.....
- ۱۵۹-۲-۹-۲ دلایل علمی عدم جواز و طه با حائض.....
- ۱۶۱-۱۰-۲-۱۰- طلاق و حیض.....
- ۱۶۱-۱-۱۰-۲-۱۰- طلاق حائض.....
- ۱۶۲-۲-۱۰-۲-۱۰- آیا طلاق در زمان حیض واقع می‌شود؟.....
- ۱۶۲-۱۱-۲-۱۱- خلع و حیض.....
- ۱۶۳-۱۲-۲-۱۲- استفاده از دارو برای حیض شدن و حیض نشدن.....
- ۱۶۴-۱-۱۲-۲-۱۲- حکم استفاده از دارو برای تعجیل یا تأخیر در حیض.....
- ۱۶۴-۱۳-۲-۱۳- ادعای حیض.....
- فصل سوم احکام فقهی استحاضه و متحیره.....**
- ۱۶۸-۱-۳-۱-۳- احکام فقهی استحاضه.....
- ۱۶۸-۲-۳-۲-۳- استحاضه و حدث.....
- ۱۶۸-۱-۲-۳-۱-۲-۳- حکم خون استحاضه.....
- ۱۶۸-۲-۲-۳-۲-۲-۳- دلایل جمهور فقهای حنفی، شافعی و حنبلی درباره حکم خون استحاضه.....
- ۱۷۰-۳-۳-۳-۳- جریان خون در صورت رعایت طهارت.....
- ۱۷۱-۴-۳-۴-۳- فور یا تراخی در خواندن نماز مستحاضه.....
- ۱۷۲-۵-۳-۵-۳- استحاضه و تجدید عصابه.....
- ۱۷۳-۶-۳-۶-۳- حکم خون استحاضه که بر روی لباس بریزد؛ آیا لباس نجس می‌شود یا نه؟.....
- ۱۷۴-۷-۳-۷-۳- مستحاضه و غسل.....

- ۱۷۶.....۳-۸- کیفیت وضوی مستحاضه.....
- ۱۷۸.....۳-۹- انقطاع خون استحاضه و شفای مستحاضه.....
- ۱۸۰.....۳-۱۰- عده مستحاضه.....
- ۱۸۲.....۳-۱۱- احکام فقهی متحیره.....
- ۱۸۲.....۳-۱۱-۱- حنفیه.....
- ۱۸۲..... الف- نماز و مستحاضه.....
- ۱۸۳..... ب- روزه و قضاى آن و مستحاضه متحیره.....
- ۱۸۴..... ج- مستحاضه متحیره و احکام حج.....
- ۱۸۵..... د- وطاء و مستحاضه متحیره.....
- ۱۸۵..... ه- نفقه و مستحاضه متحیره.....
- ۱۸۵..... و- عده و مستحاضه متحیره.....
- ۱۸۶.....۳-۱۱-۲- حنابله.....
- ۱۸۶..... الف- روزه، نماز و طواف در مستحاضه متحیره.....
- ۱۸۶..... ب- وطاء با مستحاضه متحیره.....
- ۱۸۷..... ج- نفقه متحیره.....
- ۱۸۷..... د- عده متحیره.....
- ۱۸۸.....۳-۱۱-۳- مالکیه.....
- ۱۸۸..... الف- احکام طهارت و نماز و روزه.....
- ۱۸۹..... ب- قرائت قرآن، مس مصحف، طواف و وطاء.....
- ۱۸۹..... ج- نفقه متحیره.....
- ۱۸۹..... د- عده متحیره.....
- ۱۸۹..... ه- احکام طهارت و نماز.....
- ۱۹۰..... و- روزه و مستحاضه متحیره.....
- ۱۹۱..... ز- قرائت قرآن و مس مصحف.....
- ۱۹۱..... ح- دخول به مسجد.....
- ۱۹۱..... ط- طواف متحیره.....
- ۱۹۲..... ی- وطاء متحیره.....
- ۱۹۲..... ک- نفقه متحیره.....
- ۱۹۲..... ل- عده متحیره.....
- ۱۹۳.....۳-۱۲- نتیجه‌گیری.....
- ۱۹۳.....۳-۱۲-۱- بیان قول راجح.....

۱۳-۳- پیشنهادها..... ۱۹۸.....

منابع..... ۱۹۹.....

دانشگاه شاهرود

الف) مقدمه

اسلام دینی است که تمام جوانب و زوایای زندگی انسان را در ضمن یک برنامه ریزی مرتب و هدفمند بیان نموده است. و از هیچ یک از مباحث مربوط به زندگی انسان از نظر جسمی و روحی غافل نبوده است و علاوه بر آن در آیین آسمانی اسلام میان زن و مرد تفاوتی قائل نشده است و تنها ملاک تفاوت را در تقوی می‌داند و می‌فرماید: «ان اکرمکم عندالله اتقکم». یکی از مباحثی که دین اسلام به خوبی به آن پرداخته است. مباحث مربوط به زنان است که از جمله آنها مباحث مربوط به احکام حیض و موارد مربوط به آن است؛ زیرا تحقیق و بررسی در باره احکام حیض در واقع تلاش برای حفظ سلامت زنان و ارتقای سلامت آنان و یکی از شاخصه‌های توسعه یافتگی از منظر سازمان ملل است. در پایان نامه حاضر تلاش برای آن است تا موضوع مورد نظر به صورت دقیق مورد بررسی و پژوهش قرار گیرد. که در ادامه مطالب خواهد آمد.

ب) بیان مسأله

زنان علاوه بر احکامی که در آن با مردان شریکند احکام خاص خود را نیز دارند که از جمله آنها احکام حیض و استحاضه است. در قرآن کریم بحث درباره‌ی احکام حیض از آنجا آغاز گردید که مسلمانان مدینه با یهودیان درباره‌ی رفتار با زنان حائض دچار سوال و مشکل گردیدند در نتیجه به حضور پیامبر(ص) شرفیاب شدند و آیه ۲۲۲ سوره بقره که می‌فرماید: «وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ»^۱ در مورد سن حیض باهم اختلاف دارند: قول مشهور شافعی حیض در سن ۹ سالگی است (شربینی، بی تا، ۱۰۸/۱) (دره، ۲۰۰۹م، ۵۲۱/۱).

فقه‌های اهل سنت در قولی دیگر از شافعیه، حنبله، ابو یوسف و محمد ۱۵ سالگی را برای سن بلوغ دختر و پسر دانسته‌اند (نووی، ۱۴۰۵ق، ۱۷۸/۴؛ شیرازی، بی تا، ۳۳۸-۳۳۷/۱؛ جوزی، ۱۴۰۸ق، ۳۲۰/۵). قول مشهور مالکی ۱۸ سالگی است اما قول دوم هم دارند که مبنای سن بلوغ را ۱۶ سالگی دانسته‌اند (مغربی، ۱۴۲۳ق، ۵۹/۵).

استحاضه از جهاتی با خون حیض متفاوت است از جمله: ۱-خونی که زن پیش از بلوغ یا پس از یائسگی یا کمتر از حداقل مدت زمان حیض و بیشتر از مدت زمان حیض و به صورت پیوسته دارد استحاضه است (بغدادی، بی تا، ۲۱).

۲- تفاوت در اوصاف ظاهری: خون استحاضه زرد و سرد و رقیق است اما خون حیض؛ تیره، گرم و غلیظ است (قرافی، ۱۹۹۴م، ۳۸۸/۱).

^۱ از تو درباره‌ی خون حیض سوال می‌کنند بگو چیزی زینبارو آلوده است در این حالت «قاعدگی» از آنان کناره‌گیری کنید و با آنان نزدیکی ننمایید تا پاک شوند (۲۲۲/بقره)

زنان مستحاضه نیز به ۴ گروه: مبتداء ممیزه، مبتداء غیر ممیزه، معتاده ممیزه، معتاده غیر ممیزه تقسیم‌بندی می‌شوند (سرخسی، ۴۲۱ ق، ۱۵۳/۳؛ کاسانی، ۱۹۸۲ م، ۴۱/۱؛ جندی، ۱۴۲۶ ق، ۱/۱۲۴).

مسائل اصلی این پایان نامه با توجه به آیات و احادیث و وجوب یادگیری احکام از آنجا که احکام قاعدگی مورد ابتلای هر بانو و دوشیزه ای مکرر در هر ماه است بر آنها واجب است که این احکام را بیاموزند. و بانوان مرتب با این احکام برخورد پیدا می‌کنند و با وظایف جدیدی مواجه می‌شوند، و اغلب بنابر خصوصیت حیا و عفت ممکن است از پرسیدن و یادگرفتن کوتاهی ورزند. بعضی نیز مشتاق هستند که دلیل هر حکم را که به آنها عمل می‌کنند بدانند. و از آنجا که علم به دلیل هر حکم موجب اشتیاق به عمل بر آن حکم می‌شود سعی شده در این پژوهش احکام مربوط به حیض و استحاضه به صورت مفصل بیان شود به امید آنکه مورد استفاده بانوان قرار گیرد.

قاعدگی عبارت است از خون حیض و آن خونی است که بعد از بلوغ ماهیانه چند روزی طبق شرایط خاصی از رحم خارج می‌شود، دارای فشار و سوزش و حرارت می‌باشد. و اوصاف خون حیض بر خلاف استحاضه است. بعضی اوقات جهت تشخیص و رفع اشتباه از اوصاف تمییز داده می‌شود. هر خونی را که دختر قبل از بلوغ و اتمام نه سال قمری می‌بیند حیض نیست. اگرچه اوصاف حیض را داشته باشد. و استحاضه بودن آن بعید نیست. و همچنین خونی را که زن یائسه می‌بیند حیض نیست. اینها مختصری از مسائلی است که در این تحقیق در مورد حیض بیان شده است. علاوه بر آن درباره ی سن حیض، زمان حیض و انواع زنان و... و نیز استحاضه و انواع آن به تفصیل بیان شده است.

ج) پرسش‌های تحقیق

- ۱- در فقه مذاهب اربعه اهل سنت حیض دارای چه احکام و ویژگیهایی است؟
- ۲- در فقه مذاهب اربعه اهل سنت استحاضه دارای چه احکام و ویژگیهایی است؟

د) اهداف جزئی

- ۱- بررسی احکام حیض در فقه مذاهب اربعه
- ۲- بررسی احکام استحاضه در فقه مذاهب اربعه

ه) مبانی نظری و پیشینه

پس از بررسی‌های به‌عمل آمده مشخص گردید در زمینه احکام حیض و استحاضه به صورت مستقل و خاص در ایران و در فقه مذاهب اربعه اهل سنت؛ این نتیجه حاصل شد که در این زمینه کتاب و پژوهش مستقلی به رشته‌ی تحریر در نیامده است؛ بلکه آنچه وجود دارد در لابلای کتب فقهی و در بحث احکام صلاه مطرح شده است از جمله کتاب‌هایی که در این زمینه می‌توان نام برد عبارتند از: ۱. منهاج الطالبین و عمده المفتین، تألیف امام نووی ۲. الکشاف القناع عن متن الاقناع، ۳. المبسوط سرخسی، تألیف سرخسی ۴. الذخیره، احمد بن ادریس قرافی.

در این زمینه پایان‌نامه‌هایی نیز وجود دارد از جمله:

۱- بررسی فقهی احکام قاعدگی زنان در فقه امامیه، تألیف مریم راجی اسدآبادی، فریبا حاجیعلی، ۱۳۸۹، دانشکده الهیات و معارف اسلامی. این پایان‌نامه به بررسی احکام قاعدگی در فقه امامیه پرداخته و نگاهی به مذاهب اربعه نداشته‌اند و در مورد استحاضه چیزی بیان نکرده‌اند.

۲- حکم فقهی استحاضه در مذهب امامیه و مذاهب اهل تسنن، تألیف حمیده عبدالهی، ۱۳۹۰، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، همچنین این پایان‌نامه فقط در مورد حکم استحاضه در مذهب امامیه به وضوح اشاره شده است و در مورد حکم آن در مذاهب اربعه فقط به صورت اجمالی بیان شده است اگرچه در مذاهب اهل سنت این موضوع به تفصیل بحث شده است اشاره چندانی به آن نشده است.

مقالاتی که در این زمینه نوشته شده است عبارتند از:

۱- قرائت قرآن توسط زن حائض در فقه مذاهب اربعه، تألیف: سهیلا رستمی، دو فصلنامه فقه مقارن - سال ۲- ش ۴- پاییز و زمستان ۹۲- ص ۸۵ تا ۱۰۸. در این مقاله به طور کامل به تعریف حیض در مذاهب اربعه و تاریخچه‌ی حیض و دیدگاه جوامع قبل از اسلام درباره زن پرداخته شده است. و با توجه به اینکه زنان حائض احکام مختلفی دارند در این مقاله فقط به یکی از این احکام که قرائت قرآن است، اشاره شده است.

(و) اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

بحث از احکام خاص زنان و آن هم در زمینه مسائلی همچون حیض و استحاضه که تقریباً نیمی از جمعیت جامعه با آن مواجه هستند و بیان عوارض و مشکلاتی که در این دوران وجود دارد و می‌تواند سبب بسیاری از طلاقها و مشکلات دیگر گردد در چارچوب یک تحقیق مستقل و کالبد شکافانه می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات و پاسخگوی سوالات شرعی بانوان سنی مذهب در این زمینه باشد.

(ز) روش تحقیق

در پژوهش حاضر روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و با استفاده از ابزار فیش است، به این صورت که مسائل مرتبط با موضوع از منابع معتبر فقهی گردآوری می‌شود و سپس

با استفاده از روش تحقیق، توصیفی- تحلیلی، مطالب گردآوری شده در یک فرآیند منطقی با مقارنه و تطبیق آرا و بیان نظرات گوناگون پیرامون موضوع ذکر و مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد، در تجزیه و تحلیل مطالب طرح، از روش کیفی استفاده خواهد شد.

ح) ساختار تحقیق

این پایان نامه شامل سه فصل و نتیجه گیری است. در فصل اول تحت عنوان «کلیات و مفاهیم» و تعریف لغوی و اصطلاحی حیض، واژگان مشابه و هم معنی با حیض، بکارت، بلوغ و ... فلسفه حیض و حکمت آن، حدث بودن یا خبیث بودن حیض، حداقل، حد وسط و حداکثر زمان حیض، اقسام زنان حائض، علائم حیض، سن حیض، جایگاه اجتماعی زنان، نشانگان پیش از عادت ماهیانه، استحاضه در لغت و اصطلاح، انواع استحاضه، متحیره در لغت و اصطلاح و انواع متحیره پرداخته شده است. در فصل دوم با عنوان «احکام و آثار فقهی مترتب بر حیض، تطهر، غسل حائض، نماز حائض، حج حائز، قرآن حائز، مسجد و حائض، استمتاع از حائض، طلاق حائز، خلع و حیض، استفاده از دارو برای حیض شدن و حیض نشدن مطرح شده است. و در فصل سوم با عنوان «احکام فقهی استحاضه و متحیره» به احکام فقهی استحاضه، حکم خون استحاضه، جریان خون در صورت رعایت طهارت، فور یا تراخی خواندن نماز مستحاضه، کیفیت غسل و همچنین به احکام فقهی متحیره، نماز متحیره، روزه، احکام حج، وطء و مستحاضه متحیره، نفقه، عده پرداخته شده است. در نهایت نیز مطالب مذکور در پایان نامه جمع بندی و نتایج به دست مده مطرح شده است و پیشنهاداتی نیز بیان شده است.

۳-۱۳- پیشنهادها

از آنجا که حیض مقطعی مهم دز زندگی زنان می‌باشد و قسمتی از عمر آنان را در بر می‌گیرد لذا پیشنهاد می‌شود:

۱- احکام فقهی مربوط به دوران یائسگی که بسیار مفید است و زنان در این زمینه آگاهی چندانی ندارند، آموزش داده شود.

۲- برگزاری کارگاه‌های خدمات پزشکی و جلسات برنامه‌ی سلامت و شناخت علائم دوران حیض برای زنان و مخصوصاً دختران جوان از سوی ارگان‌های زیربسط و مسئولان سلامت.

دانشگاه کاردستان

منابع

قرآن كريم

كتاب لغت

ابن منظور، جمال الدين ابوالفضل محمد بن مكرم (١٤٠٨). **لسان العرب**. بيروت : دار الاحياء التراث العربى.

ازهرى، محمد بن احمد. (٢٠٠١). **تهذيب اللغة**. بيروت: دار إحياء التراث العربى.

جوهرى، اسماعيل بن حماد. (١٤١٩) **الصحاح**. بيروت: دار احياء التراث العربى.

الرازى، محمد بن ابى بكر بى تا. **مختار الصحاح**. بيروت : دارالقلم .

الرازى، ابوالحسن احمد بن فارس بن زكريا . (١٤١٤) **معجم مقاييس اللغة** . بيروت: دار الفكر .

الراغب الاصفهاني، ابوالقاسم حسين بن محمد. (١٤٠٤) **المفردات فى غريب القرآن** . بى جا: دفتر نشر الكتاب.

الزبيدي، محمد بن محمد بن عبد الرزاق الحسينى. (١٤٢٠) **تاج العروس من جواهر القاموس**. بى جا: دارالهدايه.

طريحي، فخرالدين بن محمد. (١٤٠٨) **مجمع البحرين**. بيروت: المطبعة الادبيه.

فيروز آبادى، محمد بن يعقوب. (١٤٠٦). **قاموس المحيط**. بيروت : موسسه الرساله.

كتب علوم قرآنى

ابن العربى، محمد بن عبدالله ابوبكر. (١٩٧٢) **احكام القرآن**. بيروت: دارالفكر.

ابن كثير، ابوالفداء اسماعيل القرشى. (١٩٩٠). **تفسير القرآن العظيم**، قاهره : دار الحديث.

جصاص، احمد بن على رازى. (١٤٠٥). **أحكام القرآن**. تحقيق محمد صادق قمحاوى . بيروت: دار التراث العربى .

سيد قطب، (١٩٨١). **فى ضلال القرآن**. بيروت: دار الشرق .

شوكانى، محمد بن على بن محمد بن عبد الله. (١٤١٤). **فتح القدير**. دمشق: دارابن كثير.

طبرى، محمد بن جرير بى تا. **جامع البيان**. مصر: دارالمعارف .

قرطبي، أبو عبد الله محمد بن أحمد بن أبي بكر. (١٣٨٤). **الجامع لأحكام القرآن**. القاهرة: دار الكتب المصريّة.

كتب حديثي

ابن كثير، عماد الدين أبو الفداء اسماعيل بن عمر. بي تا. **اختصار علوم الحديث**. بيروت: دار الكتب العلميه.

بخاري، محمد بن اسماعيل. (١٤٣٢). **صحيح البخاري**. بيروت: دار ابن كثير .
بيهقي، احمد بن الحسين. (١٩٩٤). **السنن الكبرى**. تحقيق محمد عبدالقادر عطاء. مكه: مكتبه دارالباز .

زيعلی، جمال الدين(١٤١٥). **الهدايه شرح بدايه المبتدى** لشيخ الاسلام برهان الدين المرغيناني مع نصب الرايه تخريج احاديث الهدايه. القاهره .

زيعلی، عبدالله بن يوسف. (١٣٥٧). **نصب الرايه تخريج احاديث الهدايه**. تحقيق محمد يوسف النورى. مصر: دارالحديث.

شوكاني. محمد بن على بن محمد.(١٩٧٣). **نيل الاوطار من احاديث سيد الاخبار شرح منتقى الاخبار**. بيروت: دارالجيل.

ابن ماجه، محمد بن يزيد.بي تا. **سنن ابن ماجه** . تحقيق محمد فواد عبدالباقي. بيروت: دار الفكر .

مسلم بن حجاج. (١٤٢٠) **صحيح مسلم**، بيروت: داراحياء تراث العربى .
ابوداود سليمان بن اشعث سجستاني ازدي. (١٤٢٠). **سنن ابى داود**. بيروت: دارالكتب العربى.
ابن حنبل. (١٤١٦). **مسند الإمام احمد بن حنبل**. القاهره: دارالحديث.
ترمذى، محمد بن عيسى. (١٩٩٨). **سنن الترمذى**. بيروت: دارالغرب الاسلامى.
فقه حنفى

ابن عابدين، محمد امين، (١٩٩٤). **حاشيه ردالمحتار على الدرالمختار شرح تنوير الابصار**. بيروت: دارالفكر.

ابن نجيم، ابراهيم بن محمد. (١٩٩٣). **البحر الرائق شرح كنز الدقائق**. بيروت: دار المعرفه.
ابن همام، كمال الدين محمد. (١٣٩٧). **فتح القدير**. بيروت: دارالفكر.
ابو المعالى، (١٤٢٤). **المحيط البرهاني فى الفقه النعمانى**. بيروت: دارالكتب العلميه.

افندى (ابن عابدين)، محمد علاء الدين. (١٤١٢). **حاشيه قره عيون الاخبار تكلمه رد المحتار على الدر المختار فى فقه مذهب الامام ابى حنيفه النعمان**. بيروت: دار الفكر .

بابرتى، محمد بن محمود. (١٩٩٢). **شرح العنايه على الهدايه**. بيروت: دارالفكر.
زبيرى، ابوبكر بن على. (١٣٢٢). **جواهره النيره على مختصر القدورى**. قاهره: مطبع الخيريه.
زيعلی، فخر الدين عثمان بن على. (١٣١٣). **تبيين الحقائق شرح كنز الدقائق**. بيروت: دار المعرف.
سرخسى، محمد بن احمد بن سهل. (١٩٩٣). **المبسوط**. بيروت: دارالكتب العلميه .

سمرقندی، علاء الدین محمد بن احمد بن ابی احمد، تحفه الفقهاء، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۴هـ.ق.

سیواسی، محمد عبدالواحد. (۲۰۰۳). شرح فتح القدير. بیروت: دارالکتب العلمیه.
طحطاوی، احمد بن محمد بن اسماعیل. (۱۴۱۸). حاشیة الطحطاوی علی مراقی الفلاح شرح نور الإيضاح. بیروت: دارالکتب العلمیه.

عینی، ابو محمد، محمود بن احمد. (۱۴۱۱). البنايه فی شرح الهدایه. لبنان: دارالفکر.
قرطبی، الاندلسی (ابن رشد الحفید) ابو الولید محمد بن احمد بن محمد بن احمد بن رشد.
(۱۴۱۵). بدایه المجتهد و نهايته المقتصد. بیروت: دارالفکر.
کاسانی الحنفی (ملک العماء)، علاء الدین ابی بکر بن مسعود. (۱۴۰۹). بدائع الصنائع فی ترتیب الشرائع. پاکستان: المكتبة الحبيبيه.

مرغینانی، برهان الدین علی بن ابی بکر. (۱۳۹۷). الهدایه شرح البدایه المبتدی. بیروت: دارالفکر

نسفی، عبدالله بن احمد. (۱۴۳۲). کنزالدقائق. بیروت: دارالسراج.

فقه مالکی

أصبحی، مالک بن انس. (۱۴۱۹). المدونه الكبرى. الرياض: المكتبة العصرية.
بغدادی، ابو محمد عبدالوهاب. (۱۴۲۵). التلقين فی الفقه المالکی. بیروت: دارالکتب العلمیه.
خرشی، محمد بن عبدالله. (بی تا). شرح مختصر خليل للخرشي. بیروت: دارالفکر.
دردیر، ابوالبرکات احمد بن محمد. بی تا. الشرح الكبير علی مختصر خليل. بی جا: دار إحياء الكتب العلمیه.

دسوقی، شمس الدین محمد ابن احمد. بی تا. حاشیه الدسوقی علی الشرح الكبير. بی جا: دار إحياء الكتب العربيه .

زرقانی، عبدالباقی بن یوسف. بی تا. شرح الزرقانی علی مختصر خليل. مصر: مطبه أفندی.
صاوی، بو العباس أحمد بن محمد الخلوتي. (بی تا). حاشیة الصاوی علی الشرح الصغير. مصر: دارالمعارف.

عدوی، أبو الحسن علی بن أحمد بن مکرم الصعیدی (۱۴۱۴). حاشیة العدوی علی شرح كفاية الطالب الربانی. بیروت: دارالفکر.

علیش، محمد بن أحمد بن محمد. (۱۴۰۹). منح الجليل شرح مختصر خليل. بیروت: دارالفکر.
غریانی، صادق عبد الرحمن. (۱۴۲۷). مدونه الفقه المالکی و ادلته. بیروت: مؤسسه الريان .
غرناطی، محمد بن یوسف. (۱۴۱۶). التاج و الاکیل لمختصر خليل. بیروت: دارالکتب العلمیه.
قرافی، شهاب الدین احمد بن ادريس. (۱۹۹۴). الذخيره. بیروت: دارالمغرب الاسلامی .

قرطبي، يوسف بن عبدالله بن محمد بن عبدالله. (١٤٠٨). الكافي في فقه اهل المدينة المالكي. بيروت: دار الكتب العلمية .

قرطبي، ابوالوليد محمد بن احمد بن رشد. (١٤٢٥). البيان التحصيل و الشرح و التوجيه و للتعليل المسائل المستخرجه. بيروت: دار الغرب الاسلامي.

كشناوي، أبو بكر بن حسن بن عبد الله. (١٤٠٥). أسهل المدارك. بيروت: دار الفكر. قيرواني، أبو محمد عبد الله بن (أبي زيد). (بي تا). الرسالة للقيرواني. بيروت: دار الفكر. مدني، رهان الدين إبراهيم بن فرحون. (١٤٢٣). إرشاد السالك إلى أفعال المناسك. رياض: مكتبة العبيكان.

الحطاب الرعيني، شمس الدين ابو عبدالله. (١٤١٢). مواهب الجليل لشرح مختصر خليل . بيروت : دار الفكر.

نفاوي الأزهرى، شهاب الدين. (١٤١٥). الفواكه الدواني على رسالة ابن أبي زيد القيرواني. بي جا: دار الفكر .

فقه شافعي

اسنوي، عبد الرحيم بن الحسن بن علي. (٢٠٠٩). الهداية إلى أوهام الكفاية. بيروت: دار الكتب العلمية.

انصاري، زكريا بن محمد بن احمد بن زكريا. (١٤١٨). فتح الوهاب بشرح منهج الطلاب. بيروت: دار الكتب العلمية.

انصاري، زكريا بن محمد. بي تا. أسنى المطالب شرح روضه الطالب، بي جا : دار الكتب الاسلامي

بغوي، ابو محمد الحسين بن مسعود بن محمد بن الفراء. (١٤١٨). التهذيب في فقه الإمام الشافعي. بيروت: دارالكتب العلمية.

خن، مصطفى، شرجي، علي و بغا، مصطفى. (١٣٨٤). الفقه المنهجي، تهران: نشر احسان.

رملی، ابوالعباس احمد انصاری. (١٤٢٠). حاشيه الرملی. قاهره : مطبعه المدنی .

رملی، شمس الدين محمد. (١٤٠٤). نهايه المحتاج الي شرح المنهاج، بيروت: دارالفكر.

سنيكي، زكريا بن محمد بن زكريا الأنصاري. (بي تا). أسنى المطالب في شرح روض الطالب. بيروت: دارالكتب الاسلامي.

سيوطي، جلال الدين عبدالرحيم. (١٤١٨). الاشياء و النظائر. تحقيق (محمد محمد قاضي، و حافظ عاموز حافظ). قاهره: دارالسلام.

شافعي، محمد ابن ادريس. (١٤٢٦). الام،، بيروت: دار ابن حزم .

- شربيني، محمد بن أحمد الخطيب. (١٤١٥). **مغنى المحتاج الى معرفه معانى الفاظ المنهاج**. بيروت: دارالكتب العلميه.
- شربيني، محمد بن أحمد الخطيب. (١٤٢٠). **الإقناع فى حل ألفاظ أبى شجاع**. بيروت: دارالفكر.
- شيرازى، أبو اسحاق إبراهيم بن على بن يوسف. (١٤٢٣). **المهذب فى فقه الإمام الشافعى**. بيروت: دارالكتب العلميه.
- قيلوبى، احمد سلامه. (١٩٩٨). **حاشيه قيلوبى**. بيروت: دار احيا الكتب العربيه .
- مزنى، ابو ابراهيم اسماعيل بن يحيى. بي تا. **مختصرالمزنى**. بيروت: دار المعرفه .
- نووى، محى الدين يحيى بن شرف ابى زكريا. (١٤٢٠). **روضه الطالبين و عمده المفتين**. بيروت: دار الفكر .
- نووى الدمشقى، ابو زكريا يحيى بن شرف الدين. (١٤٠٢). **المجموع شرح المذهب**. جده: مكتبه الارشاد.
- هيتمى، احمد بن محمد بن حجر. (٢٠٠٤). **تحفه المحتاج فى شرح المنهاج**. بيروت: دار احياء التراث العربى.
- فقه حنبلى
- ابن تيميه، احمد بن عبدالحليم. (١٤٠٤). **المحرر فى الفقه على مذهب امام احمد حنبل**. الرياض: مكتبه المعارف.
- ابن قدامه، عبدالله المقدسى. (١٤٠٥). **المغنى**. بيروت: دار الفكر .
- ابن قدامه، عبدالله المقدسى. (١٤١٤). **الكافى فى فقه الإمام أحمد**. بيروت: دارالكتب العلميه.
- ابو الفرج المقدسى، عبدالرحمن بن ابى عمر محمد بن احمد بن قدامه. (١٤٠٥). **الشرح الكبير**. رياض: مكتبه المعارف.
- بهوتى، منصور بن يوسف. (١٩٦٥). **شرح منتهى الإرادات**. مصر: دارالعروبه.
- بهوتى، منصور. (١٩٨٢). **كشف القناع الى متن الاقناع**. تحقيق هلال المصيلحى. بيروت: دارالفكر.
- خرقى، أبو القاسم عمر بن الحسين بن عبد الله. (١٤١٣). **متن الخرقى على مذهب ابى عبد الله أحمد بن حنبل الشيبانى**. رياض: دارالصحابه.
- عبدالله بن احمد، (١٤٠٤). **المغنى و الشرح الكبير**. لبنان: داراحياء التراث العربى.
- مجد الدين، أبو البركات. (١٣٦٩). **المحرر فى الفقه**. بي جا: مطبعه السنه المحمديه.
- مرداوى، على بن سليمان. بي تا. **الانصاف**. تحقيق محمد الفتى، بيروت: دار احيا التراث العربى.
- مقدسى، ابراهيم بن مفلح. (١٤٠٠). **المبدع فى شرح المقنع**. بيروت: دار الكتاب الاسلامى.

مقدسی، شمس الدین ابوالفرج عبد الرحمن بن ابی عمر محمد بن احمد قدامه. (۱۴۲۵) **الشرح الكبير على متن المقنع**. بیروت: دارالکتب العربی للنشر و التوزیع.
_____ (۱۴۰۵). **المغنی فی فقه الامام احمد بن حنبل الشیبانی**. بیروت: دارالفکر.

منابع فارسی

ابراهیم حسن، حسن. (بی تا). **تاریخ سیاسی اسلام**. ت: پاینده، ابوالقاسم. تهران: جاویدان بابایی، پروین. (۱۳۹۲). **فیزیولوژی پزشکی**. تهران: انتشارات ارجمند.
بارتلمه، کریستیان. (۱۳۳۷). **زن در حقوق ساسانی**. ت: زمانی، صاحب، تهران: مطبوعاتی عطایی.
برک، جانانان اس. (۱۳۸۹). **بیماری های زنان برک و نواک**. تهران: نشر گلبن.
بخشانی، نورمحمد. (۱۳۹۰). **مشاوره جنسی و نه گفتن در مواقع حساس**. تهران: مرکز همکاریهای مشترک سازمان جهانی بهداشت.
پطروشفسکی، ایلیاپاولویچ. (۱۳۵۱). **اسلام در ایران**. ت: کشاورز، کریم. تهران: پیام.
ترجمه و ندیداد (حصه سوم کتاب اوستا) (۱۹۴۸). ترجمه: محمد علی داعی الاسلام، حیدر آباد دکن.
بدران، ابوالعینین. (۱۳۸۱). **تاریخ فقه اسلامی**. ت: نقشبندی، نوید. سنندج: دانشگاه کردستان.
رمزی، داود. (۱۳۹۲). **فیزیولوژی**. تهران: نشر آراین پژوهش.
محمود آبادی، سالم. (۱۳۸۶). **بارداری سالم**. تهران: نشر آراین پژوهش.
قاسمی و رستگار، کامران و علی. (۱۳۹۰). **فیزیولوژی قاعدگی**. تهران: سینا طب و جهان ادیب.
قاضی جهانی، بهرام. (۱۳۹۷). **بارداری و زنان و زنان ویلیامز**. تهران: نشر گلبن.
قرشی، سید علی اکبر. (۱۳۷۱). **قاموس قرآن**. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
قرطبی، محمد بن احمد. (۱۳۶۴). **الجامع الاحکام القرآن**. تهران: ناصر خسرو.
قره خانی و ساداتیان، پرویز و اصغر. (۱۳۹۰). **بیماری های زنان**. تهران: انتشارات آینده سازان.
کرمی، جهانگیر؛ زالی پور، سمیه. (۱۳۹۳). **اثر بخشی وب درمانی بر علایم سندرم پیش از قاعدگی**. تهران: اندیشه.
کتاب مقدس (۱۹۶۳). ایران.
گودرزی و کیانی، فرامرز و مهرزاد. (۱۳۸۴). **پزشکی قانونی**. تهران: انتشارات سمت.
مزدایور، کتابون. (۱۳۶۹). **حیات اجتماعی زن در ایران**. تهران: موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.
دورانت، ویل. (بی تا). **لذات فلسفه**. ت: زریاب، عباس. بی جا: علمی فرهنگی.

نفیسی، سعید. (۱۳۸۴). تاریخ اجتماعی ایران از انقراض ساسانیان تا انقراض امویان. تهران: اساطیر.

نوابخش، ع. (بی تا). زن در تاریخ. تهران: رفعت.

مقاله‌ها

قائم مقام فراهانی، ناهید، موقعیت زنان در دین زرتشتی بر اساس کتب فقهی و حقوقی، دو فصلنامه تخصصی ادیان و مذاهب (هفت آسمان)، دوره ۱۵، ۱۳۹۲.

منابع انگلیسی

Abraham Ge,Rumly Re.Role of nutrition managing the premenstrual syndrome. medline plus health information 1987.

Dhala.maneckji nusservanji.(1928). Crimes and punishments (pars), Encyclopedia of religion and ethics, james hastings (ed),Edinburgh.

Tempel R.PMS in the workplace.An occupational health nurse huide to premenstrual syndromwe.AAOHNP 2001.

سایر کتب

ابن حزم، ابو محمد علی بن أحمد بن سعید. (بی تا). **المحلی بالآثار**. بیروت: دارالفکر. الموسوعه الفقهیه الکویتیه. (۱۴۲۷). کویت: دارالسلاسل.

جواد علی. (۱۹۷۶). **المفصل فی تاریخ العرب قبل الاسلام**. بیروت: دارالعلم للملایین.

زحیلی، وهبه بن مصطفی. (۱۴۰۹). **الفقه الاسلامی و ادله**. دمشق: دارالقلم.

سید سابق. (بی تا). **فقه السنه**. تهران: انتشارات احسان.

عثیمین، محمد بن صالح. (بی تا). **عمده الاحکام**. ریاض: دارالصحابه.

نرم افزارها

نرم افزار مکتبه الشامله

نرم افزار نور تالیف مصطفی خرم دل

دانشگاه کردستان

Abstract

It is the blood that, after puberty, is naturally removed from the uterus of the human uterus in a natural and healthy manner at times. The female genital tract (uterus) during this period undergoes tissue damage and destruction of the uterine lining and along with the damaged cells, some blood (5 - 80 ml per period) As a result of the rupture of the arterial wall of the uterus, it gradually exits the genital tract during menstruation. Prostitution, in the term of jurisprudence, means the continuation and continuation of bloodshed and bloodshed, which, outside of time, comes out of the vein of the womb at the beginning of the womb. A woman with continuous bleeding is called a mump.

Prostitution is one of the most important issues that women are dealing with after adolescence, and one of the things that research is about is women's health and, more importantly, community health; Because women's health is one of the goals of socio-economic development of society. Blood is often black, red, warm, and thick, with burning and pressure. The blood of the perfume is thin, clear and cool, and it comes out of a vein called the ginger.

Religious jurists disagree on the division of women. They divide them into three categories: Primary, Addictive and Prophetic, and Shafi'ah into Primary, Addictive and Non-Adjective, and Hannabalah into Primary, Addictive and Nassiyah and Maliki into Primary and Addictive. Prostitution is also divided into two categories of beginner and self-begotten, each of which has its own types based on Sunni kinship.

One of the most important types of abbeys is the abyssal abbey, which has three types: both the time-honored and the time-honored, the time-honored, and each has its own rules.

In Islamic jurisprudence, there are certain rulings such as: inaccuracy of prayer and fasting, marriage and marriage, Tawaf, Atikaf, prayer in the mosque, recitation of the Qur'an, Copyrights, cleanness, divorce and so on. The aforementioned jurisprudential verdicts are also in force, except that they are required to perform the worship, but they are not required in the case of worship unless otherwise stated in the jurisdiction.

Key Words: Prophet, beggary, beginner, addict, abbot, religious, Sunni.

دانشگاه کردستان

University of Kurdistan
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Theology and Shafii Jurisprudence

A Thesis
Submitted to the Postgraduate Studies Office in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of M.A in Shafii Jurisprudence

Title:
The study of Menstruation and Permenant
Menstruation In Sunnis School

By:
Nashmil Atlasi

Supervisor:
Dr. Soheila Rostami

Advisor:
Dr. Seyedeh Reihaneh Yosefi

September, 2019

University of Kurdistan
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Theology and Shafii Jurisprudence

A Thesis
Submitted to the Postgraduate Studies Office in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of M.A in Shafii Jurisprudence

Title:
The study of Menstruation and Permenant
Menstruation In Sunnis School

By:
Nashmil Atlasi

Supervisor:
Dr. Soheila Rostami

Advisor:
Dr. Seyedeh Reihaneh Yosefi

September, 2019